

 Generalitat
de Catalunya

Maria Calaf Forn

ENT Environment & Management

31 de gener de 2023

Webinar N°18. Repensant el sistema de pagament de la recollida de residus. Conclusions del projecte RethinkWaste.

Cursos de formació i assessorament personalitzat del RethinkWaste

CONTINGUTS

- **Introducció als sistemes de Taxa Justa**
- **BLOC 1 | Curs de formació a ens locals sobre Taxa Justa (PxG i BxP) i Generació per Coneixement (GxC)**
- **BLOC 2 | Assessorament ens locals per la configuració Pla Acció Taxa Justa**

Introducció als sistemes de Taxa Justa

**Pagament per generació
(PxG) o Bonificació per
Participació (BxP)**

DEFINICIÓ D'ALGUNS CONCEPTES

Taxa Justa. Una primera gran classificació en funció de com es creen els incentius.

- **Pagament per Generació [PxG].** Modalitat de taxa justa que, en aplicació del principi de “qui contamina paga” es basa en que la **taxa que paga l'usuari** està directament relacionada amb el pes, el volum o el nombre d'aportacions de residus, com a mínim de fracció resta, i que té per objectiu una menor generació de residus, fonamentalment de fracció resta, així com una adequada recollida selectiva de residus valoritzables.

- **Bonificació per Participació [BxP]** (o Pagament per Participació [PxP]). Modalitat de taxa justa que es basa en la **bonificació de la taxa de l'usuari** en funció de les aportacions de residus al servei de recollida selectiva -mesurades en pes, volum o nombre d'aportacions-, amb l'objectiu d'incentivar les recollides selectives i reduir la generació de fracció resta.

QUÈ ÉS LA TAXA JUSTA?

- Pagament de la taxa d'escombraries en funció dels residus realment generats i del servei que s'obté.
- Cal la *identificació del generador* i la *mesura de la quantitat de residus* **(CAL UN COMPTADOR)**
- L'**incentiu** creat dependrà de l'elecció de la **base imposable** (fraccions gravades) i de l'**estructura** de la taxa:
 - Fraccions: **Fracció resta** (incentiu a la reducció i recollida selectiva) / **altres fraccions** (incentiu a la reducció)
 - Estructura: **Part general** (igual o diferent; seguretat, cobrir costos fixes) + **Part variable** (vinculada a la generació real, intensitat de l'incentiu)

MODALITATS DE SISTEMES PxG

CONTENIDORS INTEL·LIGENTS

PORTA A PORTA

IDENTIFICACIÓ

Identificació de l'usuari

Identificació del recipient

Pagament per volum

Pagament per pes

Pagament per volum

Pagament per pes

Amb càmera volumètrica incorporada al contenidor

Amb sistema de pesatge incorporat al contenidor

Sistema d'identificació

Identificació i pesatge del bujol

Pagament per bujol amb comptatge individual

Pagament per bujol amb freqüència predeterminada

Sistema d'identificació o de prepagament

Pagament per bossa

Pagament o bonificació per aportació?

- **Pagament per bujol**
- **Pagament per bossa**
- **Sistema de cambra**

MESURA DE LA QUANTITAT GENERADA I/O DELS SERVEIS OBTINGUTS

RESUM MODALITATS

a) AMB RECOLLIDA PORTA A PORTA (identificació receptacle)

Sistemes de pre-pagament

- BOSSES ESTANDARDITZADES (sense tag)

Sistemes de post-pagament

- BOSSES ESTANDARDITZADES AMB TAG
- BUJOLS o CONTENIDORS (amb o sense TAG): **1)** PER VOLUM (Alemanya), **2)** PER VOLUM + NOMBRE DE BUIDADES, **3)** PER PES

b) AMB CONTENIDORS (identificació generador/usuari)

(via claus, targetes d'identificació, mòbil, etc.)

- NOMBRE D'APORTACIONS (amb possible límit en els dies d'accés)
- NOMBRE D'APORTACIONS + VOLUM LIMITAT **(SISTEMA DE CAMBRA)**
- MESURA DEL PES **(SISTEMA DE CAMBRA)**

FRACCIONS RECOMANABLES A GRAVAR

PXG O BXP AMB SISTEMA PAP DOMICILIARI

- PxG de Resta
- Possible PxG Envasos
- Possible BxP de FORM (per recuperar participació) (i/o envasos)

PXG O BXP AMB CONTENIDORS TANCATS DOMICILIARIS

- BxP de FORM (en base a nº de lliuraments)
- Possible PxG de Resta (millor amb calaix volumètric)
- BxP Envasos opcional
- O anàlisi del comportament global (fer trams per franges de comportament)

PXG AMB SISTEMA PAP COMERCIAL

- PxG de Resta, d'Envasos (en base a volum i nombre de lliuraments o per pes)
- PxG de FORM (en base a volum)
- PxG Envasos (en base volum només volum)

EXPERIÈNCIES DE PXG I BXP A L'ESTAT 1/3

Municipi	CCAA	Any d'inici	Model	Fraccions gravades
(Torrelles de Llobregat)	Catalunya	(2003)	Pagament per bossa	Inorgànica (Resta + Envasos)
Esporles	Illes Balears	2009	Pagament per bossa	Resta
Argentona	Catalunya	2010	Pagament per bossa	Resta (+ Envasos)
(Miravet)	Catalunya	(2011)	Pagament per bossa	Resta + Envasos
Rasquera	Catalunya	2011	Pagament per bossa	Resta + Envasos
Maria de la Salut	Illes Balears	2014	Pagament per bossa	Resta
Binissalem	Illes Balears	2014	Pagament per bossa	Resta
Usurbil	País Basc	2014	Pagament per cubell amb identificació	Resta
Porreres	Illes Balears	2016	Pagament per bossa	Resta
Mancom. es Raiguer (5 municipis)	Illes Balears	2017	Pagament per bossa	Resta
Vilablareix	Catalunya	2018	Pagament per participació amb cubell amb identificació	FORM i Envasos

EXPERIÈNCIES DE PXG I BXP A L'ESTAT 2/3

Municipi	CCAA	Any d'inici	Model	Fraccions gravades
(Riudecanyes)	Catalunya	(2018)	Pagament per participació amb cubell amb identificació	Resta, FORM i Envasos
Mancomunitat de l'Urgellet	Catalunya	2018-19	Bonificació per participació a la RS en e-contenidors oberts	Totes fraccions
Verdú	Catalunya	Juny 2018	Pagament per cubell amb identificació	Resta
Palau solità i Plegamans	Catalunya	2018	Bonificació sol·licitada per usuari per mínim lliuram cubell FORM	FORM bonificada
Rocafort de Queralt	Catalunya	Prova pilot 2018-19	PxG per lliuram de bossa amb tag per la Resta als e-contenidors (també envasos bossa amb tag)	Resta
Zamudio	Euskadi	Prova pilot 2020	Pagament per volum i n° lliuram. a l'e-contenidor F Resta (amb calaix volumètric)	Resta (mínim 13 lliuram)
Breda (CC Selva)	Catalunya	Gener 2022	PxG Resta amb cubell + BxP FORM (PxG indirecte RS disseminats)	Resta (FORM bonificada)
Riudellots de la Selva (CC Selva)	Catalunya	Gener 2022	PxG Resta amb cubell + BxP FORM (PxG indirecte RS disseminats)	Resta (FORM bonificada)
Barcelona (Sant Andreu)	Catalunya	Gener 2022	BxP segons n° lliuraments de FORM a l'e-contenidor	FORM (bonificada) (mínim 40 lliuram)

EXPERIÈNCIES DE PXG I BXP A L'ESTAT **3/3**

Municipi	CCAA	Any d'inici	Model	Fraccions gravades
Porqueres	Catalunya	Gener de 2022 (primer any només 1/2 any la part variable)	BxP per volum i nº lliuram cubell FORM PaP	FORM bonificada
Vilobí d'Onyar (CC Selva)	Catalunya	Gener 2023	PxG Resta amb cubell + BxP FORM (PxG indirecte RS disseminats)	Resta (FORM bonificada)
CC Anoia (4 municipis)	Catalunya	Previst gener 2024-25	PxG Resta i Envasos + BxP FORM	Resta i Envasos (FORM bonificada)
La Garrotxa	Catalunya	Previst gener 2024	Proves de taxa a Argelaguer amb contenidors tancats	Resta (FORM bonificada)
El Bages (Balsareny)	Catalunya	-	Taxa per franges segons model de comportament de les fraccions amb e-contenidos (Resta i FORM) i altres aspectes (incidències, deixalleria)	Resta i FORM

BLOC 1

**Curs de formació a ens
locals sobre Taxa Justa
(PxG i BxP) i Generació per
Coneixement (GxC)**

CURS DE FORMACIÓ A ENS LOCALS (I)

- **4 sessions de 3h:** 9, 11, 23 i 26 de maig, de 9:30h a 12:30h
- **Nombre d'inscrits:** 176
- **Nombre d'assistents/participants:** Sessió 1 (155) / Sessió 2 (151) / Sessió 3 (139) / Sessió 4 (97)
- Les sessions van ser gravades i tant el **ppt, com un resum en word i els vídeos** de les gravacions estan disponibles al web de l'ARC:
https://residus.gencat.cat/ca/lagencia/publicacions/jornades/2022_curs_taxa_justa/
- **Enquesta de valoració del curs** (molt bones valoracions)

CURS DE FORMACIÓ A ENS LOCALS (II) Continguts del curs

Sessió 1: Introducció als sistemes de PxG-GxC

- **BLOC 1** | Introducció als sistemes PxG-GxC. Marc normatiu de referència
- **BLOC 2** | Especificitats tècniques i tecnologies per la implantació dels models de Taxa Justa
- **BLOC 3** | Gestió de les dades recollides per la tecnologia

Sessió 2: Aspectes complementaris per a la configuració de la Taxa Justa

- **MÒDUL 1** | Protecció de dades personals (Carles San José)
- **MÒDUL 2** | Mesures de Conscienciació ciutadana (Alicia Grima - Entorna3)
- **MÒDUL 3** | Deixalleries en el context de Taxa Justa (Alba Fort - Entorna3)
- **MÒDUL 4** | Compra pública verda en el servei de gestió de residus (Miquela Grimalt - ENT)

CURS DE FORMACIÓ A ENS LOCALS (III) Continguts del curs

Sessió 3: Pla de sostenibilitat financera pel sistema de taxa variable (PxG)

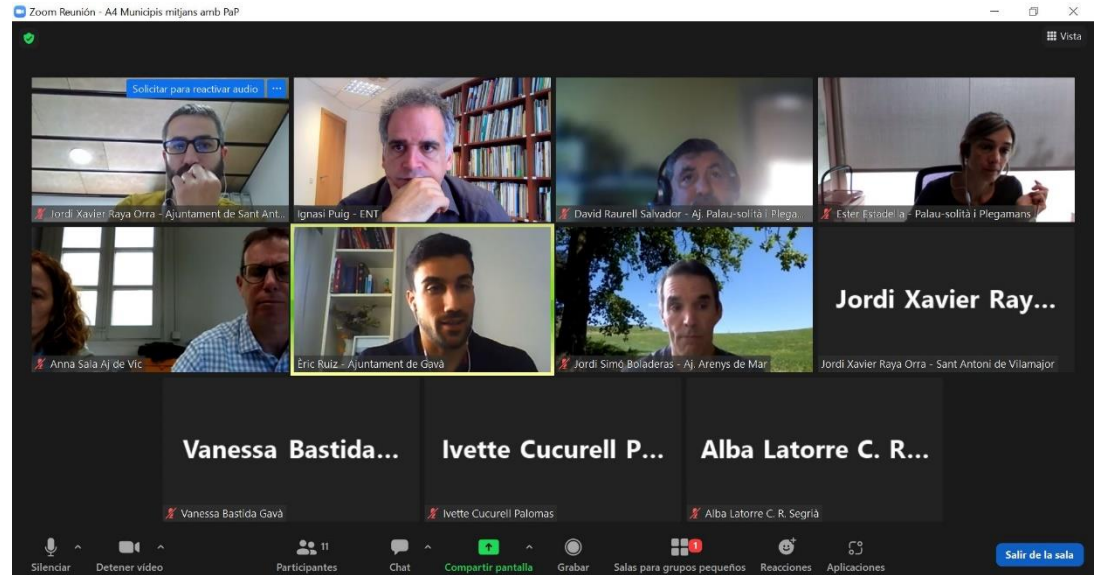
- **BLOC 1 | Economies d'escala, capacitats d'inversió i finançament**
- **BLOC 2 | Estudi del balanç econòmic i balanç de fluxos**
- **BLOC 3 | Equilibri econòmic global i introducció a les taxes de residus**
- **BLOC 4 | Establiment de la Taxa**
- **BLOC 5 | Exemples de sistemes de Taxa justa**

Sessió 4: Cas pràctic per la configuració d'un model de Taxa Justa

- **2 subsessions (Grup A (municipis), Grup B (Ens supramunicipals))**
- **6-7 grups per subsecció**
- **5-7 ens locals per grup**
- **68 ens locals totals participants /91 persones participants.**

IMATGES SESSIÓ 4

Grup A4 i A7

BLOC 2

Assessorament ens locals per la configuració Pla Acció Taxa Justa

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Ens locals participants

20 ens locals han participat de l'assessorament:

AJUNTAMENT D'ARENYS DE MAR

AJUNTAMENT DE SANT ANTONI DE VILAMAJOR

AJUNTAMENT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

AJUNTAMENT DE SANT PERE DE RIBES

AJUNTAMENT DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS

AJUNTAMENT DE MANLLEU

CONSELL COMARCAL DEL BERGUEDÀ

AJUNTAMENT SANT FELIU DE GUÍXOLS

AJUNTAMENT DE CELRÀ

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

AJUNTAMENT ULLASTRELL

SERVEIS COMARCALS MEDIAMBIENTALS SA (SECOMSA) - COMARCA DEL BAIX CAMP

AJUNTAMENT DE TIANA

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

AJUNTAMENT D'OLESA DE MONTSERRAT

MANCOMUNITAT LA PLANA

CONSELL COMARCAL DE LA NOGUERA

CONSELL COMARCAL DEL BAIX EMPORDÀ

AJUNTAMENT DE CALAF

AJUNTAMENT DE MONTCADA I REIXAC

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Descripció assessorament

- Dedicació de 18 hores d'assessorament per cada ens local
- Reunions individuals (2) i reunions de grup (1)
- E-mails d'intercanvi / recordatori / trucades.
- Preparació de plantilles per a l'elaboració del propi Pla d'Acció per la Taxa Justa
 - 1ª Fase plantilles: Diagnosi
 - 2ª Fase plantilles: Avanç cap a la individualització i la Taxa Justa (i altres aspectes complementaris)
- Elaboració d'un resum de tots els plans

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Estructura Pla d'Acció Taxa Justa

BLOC A - DIAGNOSI

1. GESTIÓ DELS RESIDUS MUNICIPALS

1.1. Descripció dels factors condicionants de la generació de residus

1.2. Generació de residus

1.3. Model de recollida selectiva

2. LES TAXES DE RESIDUS

2.1. Descripció de la taxa domiciliària

2.2. Descripció de la taxa comercial

2.3. Balanç econòmic

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Estructura Pla d'Acció Taxa Justa

BLOC B - COST ESTIMAT DE LA IMPLANTACIÓ DE RECOLLIDES INDIVIDUALITZADES I TAXA JUSTA

3. COST ESTIMAT DE LA IMPLANTACIÓ DE RECOLLIDES INDIVIDUALITZADES I DE LA TAXA JUSTA

3.1. Sistemes de recollida PaP

3.2. Sistemes de recollida amb contenidors intel·ligents

3.3. Altres costos comuns

3.4. Costos addicionals de personal

3.5. Resum de costos

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Estructura Pla d'Acció Taxa Justa

BLOC C - COM IMPLANTAR LA TAXA JUSTA

4. COM FUNCIONEN ELS SISTEMES DE TAXA JUSTA?
 - 4.1. Introducció
 - 4.2. Sistema de recollida porta a porta
 - 4.3. Sistema de recollida amb contenidors intel·ligents
 - 4.4. Recollides amb àrees tancades amb control d'accés
 - 4.5. Fraccions a gravar
5. MODEL DE TAXA JUSTA ESCOLLIT
 - 5.1. Model de Taxa Justa a nivell domèstic
 - 5.2. Model de Taxa Justa a nivell comercial
 - 5.3. Altres aspectes a definir per la configuració de la Taxa Justa
6. ASPECTES BÀSICS SOBRE PROTECCIÓ DE DADES PERSONALS

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Estructura Pla d'Acció Taxa Justa

BLOC C - COM IMPLANTAR LA TAXA JUSTA

- 7. MESURES DE CONSCIENCIACIÓ CIUTADANA
 - 7.1. Pla de comunicació
 - 7.2. Selecció dels canals i instruments
 - 7.3. RECOMANACIONS
- 8. RECOMANACIONS LEGALS I JURÍDIQUES
 - 8.1. Cobrament de la taxa
 - 8.2. Altres aspectes legals
- 9. LLISTAT D'ACTUACIONS I CALENDARI
- 10. PLA D'EVOLUCIÓ DE LA COBERTURA DE LA TAXA
 - 10.1. Efectes sobre la recollida selectiva
 - 10.2. Evolució de la cobertura de la taxa

ASSESSORAMENT ENS LOCALS

Conclusions

- Per avançar cap a la taxa justa, no era suficient assistir al curs, on es van donar eines generals, sinó que el treball propi i particular de cada cas és molt important per dissenyar una taxa a la mida de cada ens local.
- Només pel fet d'haver hagut d'omplir la informació de les plantilles, realitzar reunions i debats sobre la proposta de Taxa Justa, ja prepara el municipi pel futur treball de fons d'estudi de la taxa.
- Malgrat les dificultats d'alguns ens locals de concretar i finalitzar els treballs, en general han sortit uns "Plans d'acció de la Taxa Justa" força complets i amb una descripció força detallada del la taxa objectiu a implantar a curt/mitjà termini.
- S'han proposat diversitat d'estructures de taxa pels diferents models PaP / Contenedors intel·ligents, per diferents fraccions en forma de PxG o BxP i amb proposta de l'establiment de mínims i màxims de lliuraments anuals per fer més robustes les taxes. **NO HI HA UN DISSENY ÚNIC**

Maria Calaf Forn

mcalaf@ent.cat

@Maria_Calaf

**Gràcies per
l'atenció**